

Bonaire

Opening Rastro Bonaire

Op Bonaire vond afgelopen vrijdag de opening van Rastro plaats in de lobby van het Plaza Beach Resort. Rastro betekent spoor. Het spoor dat je tijdens je leven vormt en achterlaat. De kunstwerken tonen impressies van het geschiedenis spoor tussen de Nederlandse Antillen en Nederland. De werken zijn tot half april te bezichtigen.

Tekst en foto's Christel Cosijn en Richelle van den Dungen Gronovius

De reizende expositie Rastro opende op vorige week vrijdagavond haar deuren. In de lobby van het Plazahotel zijn de muren bedekt met tientallen werken van de kunstenaars van de ABC-eilanden. Dat een reizende expositie tussen de eilanden niet altijd zonder organisatorische slag of stoot verloopt behoeft geen uitleg.

Helaas waren Nochi Coffie en Jackie Bernabela vanwege medische redenen afwezig. De aanwezige artiesten werden gefilmd en geïnterviewd. De opkomst van kunstliefhebbers was minimaal, waardoor de bezoekers veel ruimte kregen om in gesprek te gaan met de makers van de kunstwerken. Papy Adriana, die twee doeken met een naakte vrouw had geschilderd, legde uit dat in de Antilliaanse cultuur veel achter gesloten deuren gebeurt. Zo liet hij een geschilderde deur zien waarvan een klein deel van de shutters openstond. Achter zo'n gesloten deur kijkt de bewoner naar buiten maar er gebeuren ook zaken die het daglicht niet kunnen verdragen. Vrouwen gaan vreemd of verkopen hun lichaam. Met opzet heeft hij de vrouwen geheel ontbloot geschilderd, juist om het taboe dat hieromheen hangt zichtbaar te maken en het geheim achter de gesloten deuren te ontbloten. Op de vraag waarom de naakte man niet zichtbaar is lacht hij. Papy heeft de Adriana's Academy for Arts & Science Foundation op Curaçao opgericht toen de vorige academie haar deuren sloot.

Asyla ten Holt gaf een toelichting op het thema en haar werken. Ze heeft het thema van de expositie aangegrepen om kleurrijk te protesteren tegen de onnodig hoge prijzen op Curaçao. Dit als gevolg van de ontwikkelingen op haar eiland. Zij is van mening dat lokale producten als bataat, bakbanaan, yuka en kokosnoot juist heel betaalbaar zouden moeten blijven. De lokale bevolking is volgens Asyla de dupe van de

stroom toeristen die het eiland dagelijks aandoet per cruiseboot en ook van de buitenlanders die op het eiland zijn komen wonen. Door de verhoogde vraag worden de prijzen steeds verder opgedreven. Ook was ze niet bepaald te spreken over bepaalde pers op Curaçao die nauwelijks aandacht besteedt aan kunst. De media hebben immers als taak de burger te informeren waardoor deze meer begrip krijgt voor het gedachtegoed van de kunstenaar. Een schilderij is niet slechts een wanddecoratie maar ook een medium om ideeën te ventileren. Toen ze vorig jaar meedeed aan het Carifesta XI in Suriname schreef ze haar ervaringen op om te delen met anderen. Het resultaat is een klein boekje, geïllustreerd met kunstwerken van het festival uit heel het Caribisch gebied.

Nigel Matthew heeft zijn persoonlijke sporen in zijn schilderijen verwerkt. Hij is al vanaf zijn prille jeugd verzamelaar van veren en schelpen want ze fascineren hem enorm. In zijn werk zie je nog steeds de grafisch ontwerper terug in de vlakverdeling en strakke symbolen waarmee hij zijn werk samenvat.

Eefje van der Straten is ook met haar persoonlijke spoor aan

De kunstenaars van Rastro.

de slag gegaan. Dunne bomen met kale takken symboliseren haar kinderen. Zij gebruikt vaak een natuurlijk product als onderwerp en kent deze symbolische waarde toe. Eefje staat op het punt om opnieuw de eilanden te verlaten om terug te keren naar Nederland waar een half dozijn kleinkinderen op haar wacht. Ook het werken met kinderen blijft aan haar trekken. De kunstwerken met de persoonlijke interesses en insteek van de kunstenaars roepen minder vragen en reacties op bij de kijker dan de schilderijen met een universeel karakter.

Frank Croes daagt de bezoeker uit met bijvoorbeeld zijn schilderij van twee koninginnen. De koningin van de Antilliaanse ballade Izaline Calister en de Nederlandse koningin Máxima. Echter, de twee dames hebben gewisseld van huidskleur waardoor de blanke Izaline direct veel meer opvalt dan de donkere Maxima. In het schilderij met het Antilliaanse kindergezicht op de voorgrond en het blanke meisje op de achtergrond ligt de focus op het blanke meisje omdat het beeld

lichter en scherper is. Ook maakte hij een abstract schilderij, geïnspireerd op een monument op Curaçao. Het monument is een aandenken aan 15 december 1954, toen het nieuwe Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden van kracht werd. Het monument stelt zes vogels voor (Aruba, Bonaire, Curaçao, Sint Maarten, Saba en Sint Eustatius) die in autonome vrijheid uiteenvliegen. Aruba is inmiddels weggevlagen omdat het sinds 1986 een status aparte heeft. De Nederlandse Antillen werden die dag een autonoom gebiedsdeel met een eigen bestuur.

Elvis Tromp schilderde als kind al met de restjes uit de verfblikken van zijn vader. Het gevoel wat hij toen ervoer zien we terug in het rode schilderij. Een jongetje zit poppetjes te beschilderen in de kleuren van de rassen waaruit de Antilliaan is ontstaan; de creool, de indiaan en de Europeaan. Hij is hier zo door in beslag genomen, dat hij niet merkt dat er een pot verf is omgevallen. Elvis herinnert zich dat hij in zijn jeugd ook zo in beslag genomen werd tijdens het schilderen. Naarmate hij langer met Edmond Tujeehut en Frank Croes optrekt vertonen zijn werken meer en meer symboliek en durft hij te spelen met diverse technieken en stijlen. In een ander schilderij toont hij drie kinderen van diverse komaf. Zij houden een masker voor en spelen dat zij de ander zijn. Het beeld laat aan een kant zien dat we allemaal een kind achter ons dagelijks masker verbergen, maar ook dat kinderen prima overweg kunnen met mensen die anders zijn. Het zijn de volwassenen die de kinderen leren discrimineren. Zijn derde schilderij met naakte meisjes is bedoeld om de diversiteit van de bevolkingsgroepen aan te geven die op de eilanden leven. Op de vraag

waar de naakte mannen zijn antwoordt Elvis lachend: „Ik werk alleen met vrouwelijke modellen.”

Edmond Tujeehut, die eruit ziet als een exotische sjeik, houdt zich graag bezig met politieke kwesties. Hij werkt tegenwoordig ook in het driedimensionale vlak. Zijn Geert Wilders, gemaakt van aangespoeld wrakhout en afval, laat geen twijfel over Edmonds politieke standpunt ten opzichte van deze veelbesproken Nederlandse partijleider. We zien Edmonds politieke betrokkenheid ook terug in de keramische moederfiguur die Nederland voorstelt. De kinderen die al uit haar buik zijn gekomen staan naast haar: Aruba, dat sterk op eigen benen staat; Sint Maarten, dat een poging tot op eigen benen staan doet en Curaçao, dat zich nog wat verloren lijkt vast te klampen aan de moederfiguur. In de buik zelf zitten de BES-eilanden. Saba en Sint Eustatius zitten nog diep in de veilige moederbuik, maar Bonaire begint voorzichtig de buik uit te kruipen. Geruchten gaan dat Bonaire in de nabije toekomst liever leert lopen aan de hand van zijn grote broer Aruba dan aan zijn moeders hand. Van de geschiedenis zijn we zeker, maar wie weet wat de toekomst nog zal brengen tijdens de vorming van het huidige geschiedenis spoor van de voormalige Nederlandse Antillen en Nederland. De expositie biedt in elk geval genoeg gespreksstof aan de bezoeker. Er was één aspect dat de expositie letterlijk een duister kantje gaf. De belichting in de lobby is niet geschikt voor een dergelijke expositie en het is daarom aan te raden de expo te bezoeken bij daglicht. In die belichting van het Plaza hotel komt in de toekomst verandering; Rastro is bij voorbaat al van harte uitgenodigd voor de volgende expositie.

Edmond Tujeehut naast zijn keramische moederfiguur.